

Miljö- & hälsoskyddsnämnd

Datum 2022-01-18

Ärendenr: MHN-2021-1555-012

Ordförande: Isa Wiman

Förvaltningschef: Kent Gullberg

Verksamhetsplan 2022, planperiod 2023-2024

Innehållsförteckning

1	Ekonomisk sammanställning	3
2	Effektivisering för verksamhetsutveckling	4
3	Mål för verksamhetsutveckling	4
4	Strategiska nyckeltal för ekonomi, kvalitet och volym	10
5	Plan för konkurrensprövning	11
6	Program för uppföljning och insyn.....	12
7	Lokaler (lokalförslöjningsplan)	12
8	Peng, taxor och avgifter	12
9	Riktade bidrag.....	14
10	Internkontroll	14
11	Förändringar i förhållande till föregående budget	15
12	Framåtblick.....	16
13	Övergripande bilagor	19

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1a Taxebestämmelser Miljöbalkstaxa 2022

Bilaga 2: Bilaga 1b Taxebilaga 1 Miljöbalken 2022

Bilaga 3: Bilaga 1c Taxebilaga 2 Miljöbalken 2022

Bilaga 4: Bilaga 2 Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelsområdet, ekologisk produktion och material i kontakt med livsmedel

Bilaga 5: Bilaga 3 Taxa ABT 2022

Bilaga 6: Bilaga 4 Taxa serveringstillstånd 2022

Bilaga 7: Bilaga 5 Taxa för tillsyn över folköl tobak m fl 2022

Bilaga 8: Bilaga 6 Taxa strålskyddslagens område 2022

Bilaga 9: Bilaga 7 Taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer 2022

I Ekonomisk sammanställning

Nettokostnadsramen för 2022 uppgår till -8 850 tkr. Intäkterna uppgår till 5 700 tkr och bruttokostnaderna till -14 550 tkr (exkl. politisk förstärkning). På intäktssidan har en indexuppräknings om 100 tkr gjorts till följd av justeringar av taxor. Bruttokostnadsramen har justerats upp med 150 tkr genom indexuppräknings.

Ekonomisk sammanställning, tkr

EKONOMISK SAMMANFATTNING, tkr				
Drift	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023 exkl. pris-utv.	Plan 2024 exkl. pris-utv.
Verksamhetens intäkter	-5 600	-5 700	-5 700	-5 700
Avgifter	-5 510	-5 610	-5 610	-5 610
Övriga intäkter	-90	-90	-90	-90
Verksamhetens kostnader	15 100	14 550	14 550	14 550
Personalkostnader	10 870	10 573	10 573	10 573
Lokalkostnader	271	275	275	275
Kapitalkostnader	0	0	0	0
Köp av verksamhet	0	0	0	0
Övriga kostnader	3 959	3 702	3 702	3 702
Nettokostnad	9 500	8 850	8 850	8 850
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

Ekonomisk sammanställning per verksamhetsområde

Verksamhetsområde	Budget 2022			
Miljö- och Hälsoskydds-nämnden	Kostnad	Intäkt	Netto	Netto i procent (%)
Nämnden	900	0	900	0
Miljö och Hälsoskydd	577	0	577	0
Tillsyn Miljöskydd	6 592	-3 334	3 258	50,58
Tillsyn Hälsoskydd	1 718	-525	1 193	30,56
Tillsyn Livsmedelslagen	3 219	-1 090	2 129	33,86
Försäljningstillsyn	443	-190	253	42,89
Tillsyn Alkohollagen	1 101	-561	540	50,95
Summa Totalt	14 550	-5 700	8 850	39,17

2 Effektivisering för verksamhetsutveckling

Nämnden ska presentera effektiviseringar, till skillnad från besparingar, eftersom det inte är kommunens ambition att göra besparingar i verksamheterna. Ett exempel på effektivisering kan vara att förbättra en process genom förändrade arbetssätt eller genom systemutveckling, vilket gör att större volymer kan hanteras med färre handläggare eller bibehållen personal, med högre kvalitet för invånarna/brukarna som resultat.

Nämnden ska presentera effektiviseringar och hur man tar sig an den motsvarande 106 tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är i huvudsak en myndighetsnämnd vars tillsyns- och kontrolluppdrag regleras av aktuell lagstiftning. Nämnden har därför mycket små möjligheter att påverka omfattningen av sitt arbete. Ett sätt att effektivisera tillsyns- och kontrolluppdraget kan vara att öka digitaliseringsgraden inom avdelningen med digitala hjälpmedel, öka andelen e-tjänster, ytterligare förbättra möjligheterna att tillämpa digital signatur, expediering samt möjligheterna att ta del av digitalt arkiv. Dessa effektiviseringar innebär att verksamhetssystem och digital utrustning behöver utvecklas, kompletteras och utökas vilket sannolikt innebär ökade kostnader i det initiala skedet.

Som ett led i den digitala utvecklingen med möjlighet till effektivisering och verksamhetsutveckling deltar miljö- och hälsoskyddsavdelningen i ett digitalt samarbets- och utvecklingsprojekt med andra kommuner inom ramen för Miljösamverkan Stockholm län.

Att "göra rätt från början" är ett sätt att kontinuerligt effektivisera den löpande verksamhet, vilket har sin grund i att slippa använda dyrbar tid att rätta felhanteringar bakåt i tiden. Att nyttja devisen att t.ex. kontera såsom man budgeterar kommer att minska tiden för såväl analys-, prognosarbete, vilket i sin tur kommer att medföra att tid kan nyttjas till annat kvalitativt arbete.

Ett annat fokusområde är behovet av att se över licens- och supportområdet, för om möjligt optimera och samordna befintliga ingångna avtal i samråd med övriga verksamhetsgrenar inom samhällsbyggnadsförvaltningen.

3 Mål för verksamhetsutveckling

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för tillsyn med stöd av miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, strålskyddslagen, lag om foder och animaliska biprodukter, smittskyddslagen och tillhörande föreskrifter, lagen om sprängämnesprekursorer samt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Från och med den 1 juli 2020 genomförs tillsyn med stöd av Lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Lagen förväntas gälla minst till och med den 31 maj 2022.

3.1 Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

För många företag är den vanligast förekommande kontakten med kommunerna den kontakt man har genom tillstånd och tillsyn. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inom flera områden kontakt med privatpersoner, organisationer och företag av alla storlekar och inom olika branscher. Ett professionellt bemötande av hög kvalitet bidrar till att tillsynsarbetet kan fungera effektivt och med gott resultat.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen arbetar kontinuerligt med bemötandefrågor och deltar även i de utbildningar som ordnas bland annat inom ramen för Miljösamverkan Stockholm län. Ett viktigt led i kontakterna med kommunens företagare är att delta i de näringslivsfrukostar om aktuella frågor som Österåkers kommun anordnar.

3.1.1 Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillstånd, livsmedelskontroll samt avseende serveringstillstånd ska vara hög.

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Livsmedelskontroll - Totalt, NKI	78	79		70	70
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI	70	71		70	70
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Serveringstillstånd - Totalt, NKI		72		70	70

NKI redovisas på en skala 0 till 100, där 100 är högsta betyg. NKI 80 Mycket högt, 70-80 Högt, 62 - 69 Godkänt, 50 - 61 Lågt, 50 Mycket lågt.

Österåkers kommun ingår i Stockholm Business Alliance (SBA) enkätundersökning av Nöjd Kund Index (NKI). För Miljö- och hälsoskyddsnämnden mäts NKI hos företag där tillsyn och kontroll har genomförts, privatpersoner omfattas inte.

Beslutade ärenden samt utförd tillsyn rapporteras månadsvis till SBA som därefter skickar ut en enkät till berörda företag. Det sammanställda resultatet redovisas i april året efter rapporteringsåret. Från och med 2021 har redovisningsmetoden ändrats och resultatet redovisas i verksamhetsplanen samma år som mätningen har genomförts. Prognosen för 2021 uppskattas bli samma resultat som 2020.

Under 2019 besvarade så få företag enkäten avseende området serveringstillstånd att det inte var möjligt att sammanställa något officiellt resultat.

Nämndens ambition är uppfylla minst målnivån högt. Endast ett fåtal enkät-svar ligger till grund för resultatet och enstaka negativa svar kan därför ge stort utslag.

3.2 Österåker ska ha en ekonomi i balans

Miljö- och Hälsoskyddsnämndens del inom Samhällsbyggnadsförvaltningen ska redovisa en ekonomi i balans

3.2.1 Miljö- och Hälsoskyddsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022
Fastställd åtgärdsplan vid eventuell negativ avvikelse	0	0	0	0	0

3.3 Österåker ska vara bästa skolkommun i länet

Människor tillbringar en stor del av sina liv inomhus. Sambanden mellan inomhusmiljön och hälsan är komplexa och många olika faktorer samverkar beträffande hur inomhusmiljön påverkar hälsan. Inomhusmiljön påverkas också av byggnadens utformning, installationer, byggnadsmaterial och av hur den används och underhålls. Viktiga faktorer är luftens innehåll av partiklar, mögelsporer, och kemiska ämnen som vi andas in, störande buller, för låg eller hög temperatur. Hur vi upplever inomhusmiljön skiljer sig åt mellan olika människor och påverkas av till exempel känslighet, ålder, livsstil, kön och eventuell sjukdom. Barn och ungdomar är en känslig målgrupp och tillsyn av skolor och förskolor är därför ett mycket viktigt tillsynsområde.

3.3.1 Tillsyn i skolor och förskolor utförs med syfte att uppnå en god miljö

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022
Andel av skolorna där MHN har genomfört tillsyn av miljön	100 %	0 %	100 %	100 %	0 %
Andel av förskolorna där MHN har genomfört tillsyn av miljön	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen genomför tillsyn på skolor och förskolor vartannat år. Under 2022 planeras tillsyn på samtliga förskolor.

3.4 Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

Människor tillbringar en stor del av sina liv inomhus. För många äldre och personer med funktionsnedsättning gäller detta i mycket stor utsträckningen. Dessa personer tillhör dessutom en känslig målgrupp och inomhusmiljön och andra faktorer kopplade till boendemiljön kan därför få stor betydelse för hälsan. Viktiga faktorer är luftens innehåll av partiklar, mögelsporer, och kemiska ämnen som vi andas in, störande buller, för låg eller hög temperatur och risk för legionella i varmvatten. Tillsyn av boenden för äldre och personer med funktionsnedsättning är därför ett mycket viktigt tillsynsområde.

3.4.1 Tillsyn i äldreboenden och gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning ska utföras med syfte att uppnå en god miljö

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022
Andel av äldreboenden där MHN har genomfört tillsyn	0 %	0 %	100 %	100 %	0 %
Andel av gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning där MHN har genomfört tillsyn	0 %	0 %	0 %	100 %	70 %

Tillsyn av äldreboenden genomförs vart tredje år och tillsyn av gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning genomförs vart femte år. Tillsynen av äldreboenden skulle ha genomförts under 2020 men på grund av Coronapandemin flyttades tillsynen till 2021 vilket innebär att större delen av den planerade tillsynen av gruppboendestäder måste flyttas till 2022. När budget och Mål för 2022 antogs planerade Miljö- och hälsoskyddsnämnden för att delar av tillsynen av gruppboendestäder skulle kunna genomföras. Det visade sig inte vara möjligt utan all tillsyn har flyttats till 2022.

3.5 Österåker ska ha en trygg miljö

Österåkers kommun ska vara en attraktiv kommun, en plats där människor ska kunna känna sig trygga och trivas. Det gäller såväl alla som bor och verkar här, som alla besökare och fritidsboende. I Österåker ska alkoholserving ske på ett ansvarsfullt och seriöst sätt, där hänsyn tas till människors hälsa och trygghet.

3.5.1 Tillsyn utförs i syfte att förhindra ordningsstörningar eller överser- vering på eller i anslutning till serveringsställen

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022
Antal genomförda kvällstillsynstillfällen	3	7	7	3	3

Tillsyn utförs kvälls- och nattetid på serveringsställen som har sena öppettider.

3.6 Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

I Österåker har cirka 5 500 fastigheter vatten- och avloppsförsörjningen löst genom anläggningar på den egna fastigheten eller i samarbete med grannfastigheten. Små anläggningar för enskilt bruk är en förutsättning för bebyggelse utanför det allmänna verksamhetsområdet. God kvalitet av både grundvatten och vattnet i våra sjöar och vattendrag är därför av största vikt för dessa fastigheter.

Miljö kvalitetsnormen är målet med arbetet för varje vattenförekomst. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå minst miljö kvalitetsnormen god ekologisk samt kemisk status och att inga vatten får försämrats. Vattenförekomsten får alltså inte påverkas negativt av avlopp eller andra verksamheter.

3.6.1 Tillsyn av små avloppsanläggningar utförs i syfte att sjöar, vattendrag och kustvatten ska bibehålla eller uppnå en god ekologisk och god kemisk status

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022
Antal fastigheter med enskilt avlopp där MHN har genomfört tillsyn	201	208	200	200	200

Avloppsanläggningar med otillräcklig teknik eller som inte fungerar är en källa till spridning av bakterier och miljöfarliga ämnen med risk för människors hälsa och miljön. Bristfälliga avloppsanläggningar kan även bidra till övergödningen av våra sjöar, vattendrag och kustvatten. Tillsynen av små avlopp är ett viktigt led i Österåkers arbete med att uppnå god status i våra sjöar, havsvikar och vattendrag.

3.6.2 Sprida information om risk för förekomst av skadliga ämnen i enskilda brunnar

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022
Antal analyser av brunnsvatten som genomförts	562	517	419	400	400

I Österåkers kommun finns områden med för höga halter av naturligt förekommande tungmetaller som kan göra vattnet olämpligt att dricka eller använda. Detta gäller framförallt ämnena bly, arsenik och uran men också nickel, zink och kadmium kan förekomma.

Perfluorerade alkylsyror (PFAS) är en grupp svårnedbrytbara ämnen som har uppmärksammats allt mer de senaste åren. En orsak till förekomst av PFAS i miljön kan vara användningen av brandskum och där spridningen därefter har skett till sjöar, vattendrag och grundvatten.

Både permanent- och fritidsboende som har en egen brunn är själv ansvarig för att kontrollera vattnets kvalitet. Livsmedelsverket rekommenderar provtagning minst vart tredje år. Vattenkvaliteten kan förändras med tiden och även variera över året. Det är angeläget att vid provtagningen även testa sitt vatten för tungmetaller och PFAS.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden sprider information och rådgivning om vattenkvalitet och provtagning. För att underlätta provtagning finns flaskor att hämta i Alceahuset, på Ljusterö och på Ingmarsö. Inlämning av flaskor sker i Alceahuset.

3.7 Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar

Österåker växer och det är viktigt att kommunens utveckling sker långsiktigt hållbart. Flera av Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsområden bidrar till förbättrad miljö och ekologisk hållbarhet. I ett skede med stor exploatering är tillsyn av förorenade områden i exploateringskedet av största vikt och för att människor ska kunna bo och leva utan risk för hälsa och miljön behövs tillsyn och åtgärder även inom befintliga områden.

3.7.1 Tillsyn av förorenade områden och byggnader genomförs i syfte att åstadkomma riskreducering för människors hälsa och miljön

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022
Antal förorenade områden eller byggnader där undersökning eller åtgärder har skett	10	26	20	15	20

Att identifiera, undersöka och åtgärda områden som förorenats av befintliga eller tidigare verksamheter är ett viktigt led i arbetet att minska riskerna för att människor och miljö utsätts för farliga ämnen. I takt med att kommunen växer ökar risken att exploatering sker inom förorenade områden. Tillsynen av förorenade områden är även en del av att uppnå miljömålen och målen i kemikalieplanen och avfallsplanen. Tillsynen av förorenade områden är därför en mycket viktig del av Miljö- och hälsoskydds nämndens tillsyn.

4 Strategiska nyckeltal för ekonomi, kvalitet och volym

Som ett led i miljö- och hälsoskyddsavdelningens kvalitetsförbättrande arbete utvecklar och kvalitetssäkrar avdelningen kontinuerligt rutiner och följer upp avvikelser från rutiner eller andra kvalitetsbrister. Syftet med uppföljningen är att förbättra eller skapa rutiner som medför förbättrad rättssäkerhet och service gentemot kommuninvånare och verksamhetsutövare. Resultatet av mätningarna av Nöjd Kund Index (NKI) redovisas i avsnitt 3. *Mål för verksamhetsutveckling.*

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen deltar även i den nyckeltalsredovisning som sker inom Miljösamverkan Stockholm län. Förutom dessa kvalitetsmätningar mäter Miljö- och hälsoskydds nämnden även handläggningstiden av kompletta ärenden avseende tillstånd för små avlopp och serveringstillstånd. Handläggningstiden redovisas som två strategiska nyckeltal.

Förutom kvalitetsnyckeltalen har nämnden ett antal nyckeltal för att över tid kunna följa trender och volymförändringar. För att nämnden ska kunna utföra sitt tillsyns- och kontrolluppdrag behöver kompetens och resurser anpassas till aktuella omständigheter och tillsynsbehov.

4.1 Strategiska nyckeltal

4.1.1 Miljöskydd

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Handläggningstid tillstånd små avlopp inom 6 veckor, %	96%	97%	100%	100%	100%	100%
Tillstånd små avlopp	156	174	135	140	140	135
Anmälningar värme-pump	50	67	60	50	50	50
Anmälningar om kompostering av matavfall, slam och latrin	49	25	30	30	30	30

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Anmälningar vattenverksamhet	34	20	15	20	20	20

4.1.2 Hälsoskydd

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Anmälningar dricksvattentäkt (grundvatten)	20	16	10	20	10	10
Klagomål inom miljöbalkens område	87	112	70	60	60	70

4.1.3 Livsmedel

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Anmälningar registrering av livsmedelslokal	48	44	40	40	40	40
Inspektioner av trängsel och smittskyddsåtgärder på serveringsställen	382	145	300	10		

4.1.4 Serveringstillstånd

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Handläggningstid serveringstillstånd inom 2 månader, %	89%	100%	100%	100%	100%	100%
Ansökningar serveringstillstånd	19	22	20	25	25	25

5 Plan för konkurrensprövning

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet består av myndighetsutövning som inte är möjlig att låta utmana. Någon plan för konkurrensutsättning är därmed inte aktuell.

6 Program för uppföljning och insyn

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag består av myndighetsutövning som inte är möjlig att överlåta på privata utförare. Något program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag från kommunen är därmed inte aktuellt.

7 Lokaler (lokalförsörjningsplan)

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har i dagsläget ändamålsenliga lokaler. En utökning av personalstyrkan innebär dock att ytterligare arbetsplatser behöver iordningställas inom befintliga ytor.

Under Coronapandemin har tillsyn och kontroll i stor omfattning utförts på distans genom digitala möten o dyl. Både Livsmedelsverket och SKR har annonserat att tillsyn och kontroll på distans förväntas fortgå även efter pandemin, dock i mindre omfattning. Redan innan pandemin genomfördes utbildningar digitalt, efter pandemin förväntas digitala utbildningar och konferenser öka i omfattning. Behovet av avskilda utrymmen där digitala möten och utbildningar kan genomföras förväntas därför öka.

8 Peng, taxor och avgifter

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har, med stöd av de riktlinjer som Sveriges kommuner och regioner har tagit fram, gjort en beräkning av nämndens timtaxor för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område och för kontroll inom livsmedelsområdet. Både **timtaxan för miljöbalkens område** och **timtaxan för offentlig kontroll inom livsmedels- och foderområdet** kvarstår oförändrad 2022.

Timtaxan för tillsyn inom miljöbalkens område berör även Miljö- och hälsoskyddsnämndens taxor för tillsyn enligt **strålskyddslagen, lag om foder och animaliska biprodukter** och **lagen om sprängämnesprekursorer**. Timtaxan inom livsmedels- och foderområdet omfattar även **taxan för tillsyn över folköl, tobak och liknande produkter och vissa receptfria läkemedel**.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens taxor fastställdes av Kommunfullmäktige den 22 november 2021.

Avgifterna inom **serveringstillståndsområdet** räknas inför 2022 upp i enlighet med budgetdirektiven.

Inom **livsmedelskontrollområdet** pågår arbetet med att anpassa svensk lagstiftning till EU-förordningen om offentlig kontroll, EG 2017/625. Ändringarna i svensk lagstiftning berör bland annat det nya begreppet annan offentlig

verksamhet och efterhandsdebitering som obligatoriskt avgiftssystem, efterhandsdebitering ska införas senast från och 1 januari 2024. De nya reglerna trädde i kraft 1 april 2021.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har arbetat fram ett **nytt underlag till livsmedelstaxa** utifrån anpassningarna av svensk lagstiftning. Den nya taxan medger förskottsavgifter under en övergångstid som längst till och med utgången av 2023. Dessutom möjliggörs för helt nya avgiftsgrunder för kostnader för inköp under dold identitet och hantering av RASFF-ärenden (livsmedelslarm). Efterhandsdebitering kommer att införas genom en succesiv övergång och taxan tar höjd för parallella avgiftssystem under övergångstiden. Den succesiva övergången underlättar nämndens planering och genomförande genom en möjlighet att sammanlänka beslut om ny riskklassning utifrån en ny riskklassningsmodell och införandet av efterhandsdebitering.

Inom **miljöbalkens område** har SKR tagit fram **en ny modell för taxa**. Den nya taxan är behovsstyrd och fokuserar på övergripande processer och tillvägagångssätt. Den knyter på ett tydligare sätt samman behovsutredning, tillsynsplanering och tillsynsfinansiering. I den nuvarande modellen styrs tillsynsbehovet av de risker som är förknippade med verksamheten eller åtgärden och erfarenheter från genomförd tillsyn.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen ingår i ett samarbete inom Miljösamverkan Stockholms län (MSL) där det nya taxeförslaget från SKR analyserats och i viss mån anpassats och omarbetas. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har därefter anpassat taxeförslaget till Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Österåkers verksamhet.

Taxan innehåller avgifter för prövning av ansökan, handläggning av anmälan samt övrig tillsyn samt fasta avgiftsnivåer för verksamheter som betalar en fast årlig avgift, förskottsbetalning. Verksamheter som betalar en årlig avgift är verksamheter som har ett behov av återkommande tillsyn minst vart tredje år. Verksamheter som betalar en timavgift efter genomförd tillsyn och där behovet är regelbunden tillsyn och verksamheter som betalar en timavgift efter genomförd tillsyn och där behovet av tillsyn är sporadiskt (mindre behov än vart tredje år eller tillsyn vid behov) redovisas inte i taxan. I dessa fall fastställs avgiften för tillsyn efter genomförd tillsyn genom att timavgiften multipliceras med faktiskt nedlagt tid.

Till grund för de fasta avgiftsnivåerna i taxan ligger en utredning av behovet för ärendetypen eller den bransch tillsynen avser. I och med införandet av den behovsbaserade taxan har behovet av tid och därmed avgiften för att handlägga vissa anmälnings- och tillståndsärenden räknats upp. I dessa ingår bland annat anmälan om värmepump, anmälan om dricksvattenbrunn, anmälan om köldmedierapport mm. Även tiden för tillsyn av enskilda avlopp har ökat i huvudsak med anledning av att mer tid behövs för för- och efterarbete vid tillsyn. Tillsynsbehovet och därmed avgiften räknas även upp för vissa verksamheter med fast årlig avgift. Inom tillsynen av skolor har behovet av tid för tillsyn av avfallshantering och farligt avfall ökat vilket innebär att främst de stora skolorna och vissa medelstora skolor får en ökad tillsynsavgift motsvarande 1 - 2

timmar. Inom området miljöskyddstillsyn innebär den nya taxan främst att verksamheter som i dag har en tillsynsavgift som motsvarar 4 timmar får en ny avgift motsvarande 6 timmar. Taxan medger i likhet med nuvarande taxa möjlighet att justera avgiften i det enskilda fallet om så behövs.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick ett särskilt uppdrag av kommunfullmäktige inför 2020. Uppdraget innebar att Miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle utreda kostnaden för att ta bort avgiften för handläggning av anmälan om kompostering av avfall. Denna utredning är genomförd och i taxan för 2022 har avgiften för handläggning av anmälan om hemkompostering av matavfall för 1- 2 familjehushåll tagits bort.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har gjort en analys av konsekvenser av den nya taxan för de stora ärendetyperna. Det är dock i detta skede inte möjligt att fullt ut bedöma och redovisa konsekvenserna beträffande ökad tillsynsbehov och ändrade intäkter.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inför 2022 tagit fram en **taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer**.

9 Riktade bidrag

Normalt sätt erhåller Miljö- och hälsoskyddsnämnden inga statliga bidrag för sin löpande verksamhet. Under 2021 har bidrag för genomförandet av extra tillsyn med stöd av Lagen om tillfälliga smittskyddsfrågor på serveringsställen erhållits via Kammarkollegiet. Lagen förväntas gälla minst till och med den 31 maj 2022. Beslut om eventuella ytterligare bidrag efter januari 2022 finns inte i dagsläget.

10 Internkontroll

Miljö- och hälsoskyddsnämndens kontrollmoment MHN1 och MHN2 har funnits under lång tid och kvarstår även 2022 eftersom en mycket stor del av nämndens beslut fattas på delegation. Kontrollmomenten MHN3 kvarstår under 2022 då det är en sällan förekommande åtgärd och därför inte är möjlig att kontrollera varje år. MHN4 är nytt för 2022. MHN5 var tidigare ett gemensamt kontrollmoment för samhällsbyggnadsförvaltningen.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen rapporterar större avvikelser till miljö- och hälsoskyddsnämnden för övrigt sker redovisning i samband med verksamhetsberättelse.

Id*	Kontrollmoment:	Metod:	Periodicitet	Uppföljningsansvarig	Resultat**
Cen t1a	Kontroll att intäkter och kostnader är korrekt konterade	Stickprov	8 ggr/år	Avdelningschef	
Cen t1b	Kontroll inför inlämning av Räkenskapsmandrag (RS)	Egen kontroll	1 ggr/år	Avdelningschef	
Cen t2	Kontroll av upprättandet av registerförteckningar	Stickprov	Minst 1 ggr/år	Registrator	
Cen t3	Kontroll av löneutbetalningar	Egen kontroll	1 ggr/mån	Miljö- hälsoskyddschef	
Cen t4	Kontroll av uppgifter som levereras i statistiksyfte	Stickprov	Minst 1 ggr/år	Miljö- hälsoskyddschef	
MH N1	Kontroll av att delegationsbeslut har fattats med stöd av delegationsordningen	Egen kontroll	8 ggr/år	Registrator	
MH N2	Kontroll av att delegationsbeslut har redovisas till Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Egen kontroll	8 ggr/år	Registrator	
MH N3	Kontroll av att handläggning av sanktionsbeslut inom livsmedelskontroll har handlagts enligt rutin	Stickprov	2 ggr/år	Samordnaremed ansvar för livsmedelskontroll	
MH N4	Kontroll av att handläggning av anmälningar om värmepump har handlagts enligt rutin	Stickprov	3ggr/år	Samordnaremed ansvar för miljöbalkstillsyn	
MH N5	Genomförd utbildning inom ämnet mutor, jäv respektive korruption gentemot samtliga anställda inom miljö- och hälsoskyddsavdelningen	Intern utbildning	1 ggr/år	Chef för miljö- och hälsoskyddsavdelningen	

II Förändringar i förhållande till föregående budget

Nettokostnadsramen för 2022 uppgår till -8 850 tkr. Intäkterna uppgår till 5 700 tkr och bruttokostnaderna till -14 550 tkr (exkl. politisk förstärkning). På intäktssidan har en indexuppräknings om 100 tkr gjorts till följd av justeringar av taxor. Bruttokostnadsramen har justerats upp med 150 tkr genom indexuppräknings.

12 Framåtblick

Den rådande Coronapandemin har under 2020 och 2021 i stor omfattning påverkat Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete. Folkhälsomyndigheten bedömer att Coronaviruset kommer att finnas kvar i samhället under lång tid. Livsmedelsverket och SKR har annonserat att tillsyn och kontroll på distans förväntas fortgå även efter pandemin om dock i mindre omfattning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden planerar för att nämnden framöver kommer att behöva förhålla sig till den pågående pandemin och effekterna av denna lång tid framöver.

Under hösten 2021 upphörde de restriktioner på serveringsställen som innebar att Miljö- och hälsoskyddsnämnden behövde utöva tillsyn av smittskydd och trängsel med stöda av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen men under december förvärrades smittläget och restriktioner på serveringsställen infördes återigen. Tillsyn på serveringsställen kommer därför att behöva prioriteras även under 2022.

Regeringen föreslår att giltigheten för Lagen om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (covid-19-lagen) och Lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen förlängs till utgången av maj 2022. Detta för att säkerställa en fortsatt god beredskap. Regeringen föreslår också att kraven på smittskyddsåtgärder för serveringsställen anpassas till vad som gäller för de verksamheter som regleras av covid-19-lagen. Det innebär bland annat Miljö- och hälsoskyddsnämnden får besluta de förelägganden och beslut som behövs för tillsynen och inte som hittills endast besluta om att stänga serveringsställen vid lagöverträdelser.

Livsmedelsverket har tagit fram ett förslag till **ny modell för riskklassning av livsmedelsföretag**. Modellen ska tillämpas från och med 2024. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har yttrat sig över förslaget under hösten 2021. Den nya modellen för riskklassning av livsmedelsföretag samt efterhandsdebitering av livsmedelskontrollavgifterna som beskrivs under avsnitt 8 innebär förändrade prioriteringar av livsmedelskontrollen, förändrade arbetssätt och delvis nya sätt att planera kontrollverksamheten. Modellen medför även att det kommer att bli svårare att bedöma och budgetera intäkter och kostnader för livsmedelskontrollen. På sikt kan det leda till att den oplanerade kontrollen underfinansieras och att tillräckliga personella resurser saknas.

Under 2022 och 2023 behöver resurser prioriteras för utbildning av personal, implementering av förändrade arbetssätt och delvis nya sätt att planera kontrollverksamheten samt riskklassning av samtliga livsmedelsanläggningar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska avsätta tillräckliga resurser för ordinarie kontroller och för uppföljande kontroller, händelsestyrda kontroller och annan offentlig verksamhet där till exempel rådgivning till företagare ingår. Den nya modellen innebär att de flesta livsmedelsanläggningar tilldelas mindre kontrolltid än i dag. I jämförelse med nuvarande modell innebär det att den tid som planeras för ordinarie kontroller bli förhållandevis mindre och tiden för oplanerad kontroll mm behövas ökas.

Livsmedelsverket arbetar även med att ta fram en ny modell för att följa upp och granska hur väl den svenska livsmedelskontrollen uppfyller lagstiftningen och dess syften. Den nya uppföljningsmodellen förväntas införas senast i samband med att den nya riskklassningsmodellen införas. Det är i dagsläget oklart vad den nya uppföljningsmodellen kommer att innebära avseende krav på rapportering mm.

I takt med att Österåker växer förväntas fler **skolor, förskolor, livsmedelsanläggningar** och andra verksamheter där nämnden utövar tillsyn och kontroll att starta i kommunen vilket bedöms medföra att behovet av resurser för tillsyn och kontroll inom detta område kommer att öka.

I och med att lag **om tobak och liknande produkter** trädde ikraft infördes tillståndsplikt för försäljning av tobaksvaror. Tillståndsplikten innebär bl.a. att den årligt återkommande tillsynen på de företag som säljer tobaksvaror har förändrats och att mer resurser behöver avsättas för tillsyn. Även området **tillsyn av rökfria miljöer** har utökats. Tillsyn av rökfria miljöer kan inte avgiftsbeläggas varför en satsning på sådan tillsyn kan kräva utökad utrymme i budget för att inte ta utrymme från övrig verksamhet.

Naturvårdsverket tillsammans med övriga centrala tillsynsvägläddande myndigheter tagit fram en **nationell strategi för miljöbalkstillsynen**. Strategin är treårig (2022 - 2024) och innehåller sex tillsynsområden. Inom varje tillsynsområde har ett antal fokusområden med tillhörande preciseringar tagits fram. Till varje fokusområde finns ett nationellt effektmål för tillsynen. Preciseringarna utgör strategi för att uppnå effektmålen. Tillsynsmyndigheterna ska ta hänsyn till strategin när de planerar sin tillsyn. Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar i in den nationella strategin i den detaljerade tillsynsplaneringen inför 2022.

I betänkandet SOU 2018:34 *Vägar till hållbara vattentjänster* föreslås åtgärder och regler som berör **små avloppsanläggningar**. Om de nya reglerna enligt förslaget genomförs bedöms det innebära en ökad arbetsbelastning av främst administrativt arbete. Det finns i dagsläget ingen uppgift om hur arbetet med betänkandet fortskrider. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen inventerar årligen ca 200 – 400 **enskilda avloppsanläggningar** genom arkivstudier och enkätutskick till fastighetsägare. Tillsyn utförs därefter på ca 200 av dessa anläggningar.

Under 2020 beslutade **EU om ett nytt dricksvattendirektiv** som ska bidra till att framtidssäkra dricksvattenkvaliteten och dricksvattenförsörjningen. Sveriges genomförande av direktivet har utretts om lämnades till Regeringen i oktober 2021. Direktivet skapar ett helhetsgrepp hela vägen från vattentäkten till kranen. Bland nyheterna finns gränsvärden och krav på att bland annat PFAS och bisfenol A kontrolleras. Det ställs också krav på riskbedömningar för vattentäcker, vattenverk, ledningsnät samt fastighetsinstallationer. Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn kommer att anpassa efter de regeländringar som direktivet medför.

EU:s ramdirektiv om avfall har införlivats i Svensk lagstiftning. För Miljö- och hälsoskyddsnämnden innebär de ändrade reglerna förändringarna i tillsynen av avfallshantering. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att de nya

reglerna kommer att kräva ökade tillsynsresurser.

För att nå **miljökvalitetsnormerna för kommunens sjöar och vattendrag** behöver Miljö- och hälsoskyddsnämnden fortsätta att prioritera tillsyn och provtagning inom miljöövervakning i de sjöar och vattendrag som har sämst status tills åtgärder gjorts och Miljökvalitetsnormen uppnåtts. Provtagningar och utvärderingar av vattenkvaliteten bör hanteras i samarbete mellan Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Kommunstyrelsens (strategiska planeringsavdelningen) arbete inom ramen för det lokala åtgärdsprogrammet (LÅP) för recipienter som inte uppnår god miljökvalitet.

13 Övergripande bilagor

13.1 Ekonomiska bilagor

Bruttokostnader

Verksamhetsområde	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Förändring från år 2021				Totalt
				Volym-förändring	Index-uppräkning	Kostnadsminskning	Övrigt	
Nämnden	-913	-966	-900	0	0	0	66	66
Miljö och Hälsoskydd	-649	-754	-577	0	0	0	213	213
Tillsyn Miljöskydd	-6 875	-7 106	-6 592	0	0	514	0	514
Tillsyn Hälsoskydd	-1 949	-1 751	-1 718	0	0	0	33	33
Tillsyn Livsmedelslagen	-2 337	-3 152	-3 219	0	0	0	-67	-67
Försäljningstillsyn	0	-448	-443	0	0	0	5	5
Tillsyn Alkohollagen	-1 069	-923	-1 101	0	0	0	-178	-178
Summa Totalt	-13 792	-15 100	-14 550	0	0	514	72	586

Intäkter

Verksamhetsområde	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Förändring från år 2021				Totalt
				Volym-förändring	Index-uppräkning	Kostnadsminskning	Övrigt	
Nämnden	0	0	0	0	0	0	0	0
Miljö- och Hälsoskydd	0	0	0	0	0	0	0	0

Verksamhetsområde	Förändring från år 2021							
Tillsyn Miljöskydd	3 751	3 191	3 334	0	143	0	0	143
Tillsyn Hälsoskydd	881	585	525	-60	0	0	0	-60
Tillsyn Livsmedelslagen	1 214	1 072	1 090	0	18	0	0	18
Försäljningstillsyn	0	190	190	0	0	0	0	0
Tillsyn Alkohollagen	615	562	561	0	0	0	-1	-1
Summa intäkter	6 461	5 600	5 700	-60	161	0	-1	100

Anslag

Verksamhetsområde	Förändring från år 2021							
	Kostnads- och intäktslag	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Volym-förändring	Index-uppräknings	Kostnadsminskning	Övrigt
Avgifter	6 237	5 510	5 610	100	0	0	0	100
Övriga intäkter	224	90	90	0	0	0	0	0
Summa intäkter	6 461	5 600	5 700	100	0	0	0	100
Personalkostnader	-9 459	-10 870	-10 571	0	0	299	0	297
Lokalkostnader	-217	-271	-275	0	-4	0	0	-4
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0	0	0	0
Köp av verksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-4 116	-3 959	-3 704	0	0	255	0	251
Verksamhetens nettokostnader	-7 331	-9 500	-8 850	100	-4	554	0	650

Driftbudget 3 år

Verksamhetsområde	Utfall 2020			Budget 2021			Budget 2022		
	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
Driftbudget									
Nämnden	-913	0	-913	-966	0	-966	-900	0	-900
Miljö- och Hälsoskydd	-649	0	-649	-754	0	-754	-577	0	-577
Tillsyn Miljöskydd	-6 875	3 751	-3 124	-7 106	3 191	-3 915	-6 592	3 334	-3 258
Tillsyn Hälsoskydd	-1 949	881	-1 068	-1 751	585	-1 166	-1 718	525	-1 193
Tillsyn Livsmedelslagen	-2 337	1 214	-1 123	-3 152	1 072	-2 080	-3 219	1 090	-2 129
Försäljningstillsyn	0	0	0	-448	190	-258	-443	190	-253
Tillsyn Alkohollagen	-1 069	615	-454	-923	562	-361	-1 101	561	-540
Summa Totalt	-13 792	6 461	-7 331	-15 100	5 600	-9 500	-14 550	5 700	-8 850

Driftbudget 3 år fort.

Verksamhetsområde	Plan 2023 exkl prisutv			Plan 2024 exkl prisutv		
	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
Driftbudget						
Nämnden	-900	0	-900	-900	0	-900
Miljö- och Hälsoskydd	-577	0	-577	-577	0	-577
Tillsyn Miljöskydd	-6 592	3 334	-3 258	-6 592	3 334	-3 258
Tillsyn Hälsoskydd	-1 718	525	-1 193	-1 718	525	-1 193
Tillsyn Livsmedelslagen	-3 219	1 090	-2 129	-3 219	1 090	-2 129
Försäljningstillsyn	-443	190	-253	-443	190	-253
Tillsyn Alkohollagen	-1 101	561	-540	-1 101	561	-540
Summa Totalt	-14 550	5 700	-8 850	-14 550	5 700	-8 850

13.2 Bilagor peng, taxor och avgifter

13.2.1 Taxor och avgifter

Taxor och avgifter

Taxor och avgifter	Förändring 2021-2022				Kommentar
	Budget 2021	Budget 2022	Belopp	Procent (%)	
Timtaxa för Miljö- och hälsoskyddsmyndens tillsyn med stöd av miljöbalken, strålskyddslagen, lag om foder och animaliska biprodukter och lag om sprängämnesprekursorer	1 315	1 315	0	0	
Timtaxa för Miljö- och hälsoskyddsmyndens tillsyn med stöd av livsmedelslagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om handel med vissa receptfria läkemedel och alkohollagen	1 355	1 355	0	0	

Miljö- och hälsoskyddsmyndens taxor bifogas i sin helhet

Merparten av Miljö- och hälsoskyddsmyndens taxor är konstruerade så att den aktuella avgiften räknas fram med en av taxan given timfaktor som multipliceras med en för taxan fastställt timavgift. Timfaktorn kan vara en för tillsynen fastställd tid eller bestå av löpande räknad tid för tillsynen. Av respektive taxa framgår hur aktuell tid och avgift beräknas.

Taxan för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen består däremot istället av fastställda avgifter för de olika tillstånden och för den årliga tillsynen.

13.3 Riktade bidrag

Typ av bidrag	Källa	Utfall 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Syfte med bidraget
Kostnadsersättning	Kammarkollegiet	191	0	172	0	Tillsyn Tillfällig smittskydd

13.4 Mål för verksamhetsutveckling

13.4.1 Nämndsmål

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.	Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll samt avseende serveringstillstånd ska vara hög.	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Livsmedelskontroll - Totalt, NKI	78	79		70	70	70	70
		Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI	70	71		70	70	70	70
		Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Serveringstillstånd - Totalt, NKI		72		70	70	70	70
Österåker ska ha en ekonomi i balans	Miljö- och Hälsoskyddsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans	Fastställd åtgärdsplan vid eventuell negativ avvikelse	0	0	0	0	0	0	0

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet	Tillsyn i skolor och förskolor utförs med syfte att uppnå en god miljö	Andel av skolorna där MHN har genomfört tillsyn av miljön	100 %	0 %	100 %	100 %	0 %	100 %	0 %
		Andel av förskolorna där MHN har genomfört tillsyn av miljön	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	100 %
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning	Tillsyn i äldreboenden och gruppbostäder för personer med funktionsnedsättning ska utföras med syfte att uppnå en god miljö	Andel av äldreboenden där MHN har genomfört tillsyn	0 %	0 %	100 %	100 %	0 %	0 %	100 %
		Andel av gruppbostäder för personer med funktionsnedsättning där MHN har genomfört tillsyn	0 %	0 %	0 %	100 %	70 %	0 %	0 %
Österåker ska ha en trygg miljö	Tillsyn utförs i syfte att förhindra ordningsstörningar eller överserivering på eller i anslutning till serveringsställen	Antal genomförda kvällstillsynstillfällen	3	7	7	3	3	3	3

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka	Tillsyn av sma avloppsanläggningar utförs i syfte att sjöar, vattendrag och kustvatten ska bibehålla eller uppnå en god ekologisk och god kemisk status	Antal fastigheter med enskilt avlopp där MHN har genomfört tillsyn	201	208	200	200	200	200	200
	Sprida information om risk för förekomst av skadliga ämnen i enskilda brunnar	Antal analyser av brunnsvatten som genomförts	562	517	419	400	400	400	400
Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar	Tillsyn av förorenade områden och byggnader genomförs i syfte att åstadkomma riskreducering för människors hälsa och miljö	Antal förorenade områden eller byggnader där undersökning eller åtgärder har skett	10	26	20	15	20	20	20

*) Från och med 2021 avser den rapporterade resultatindikatorn det år när mätningen genomfördes. Prognos är samma resultat som det senast redovisade.